

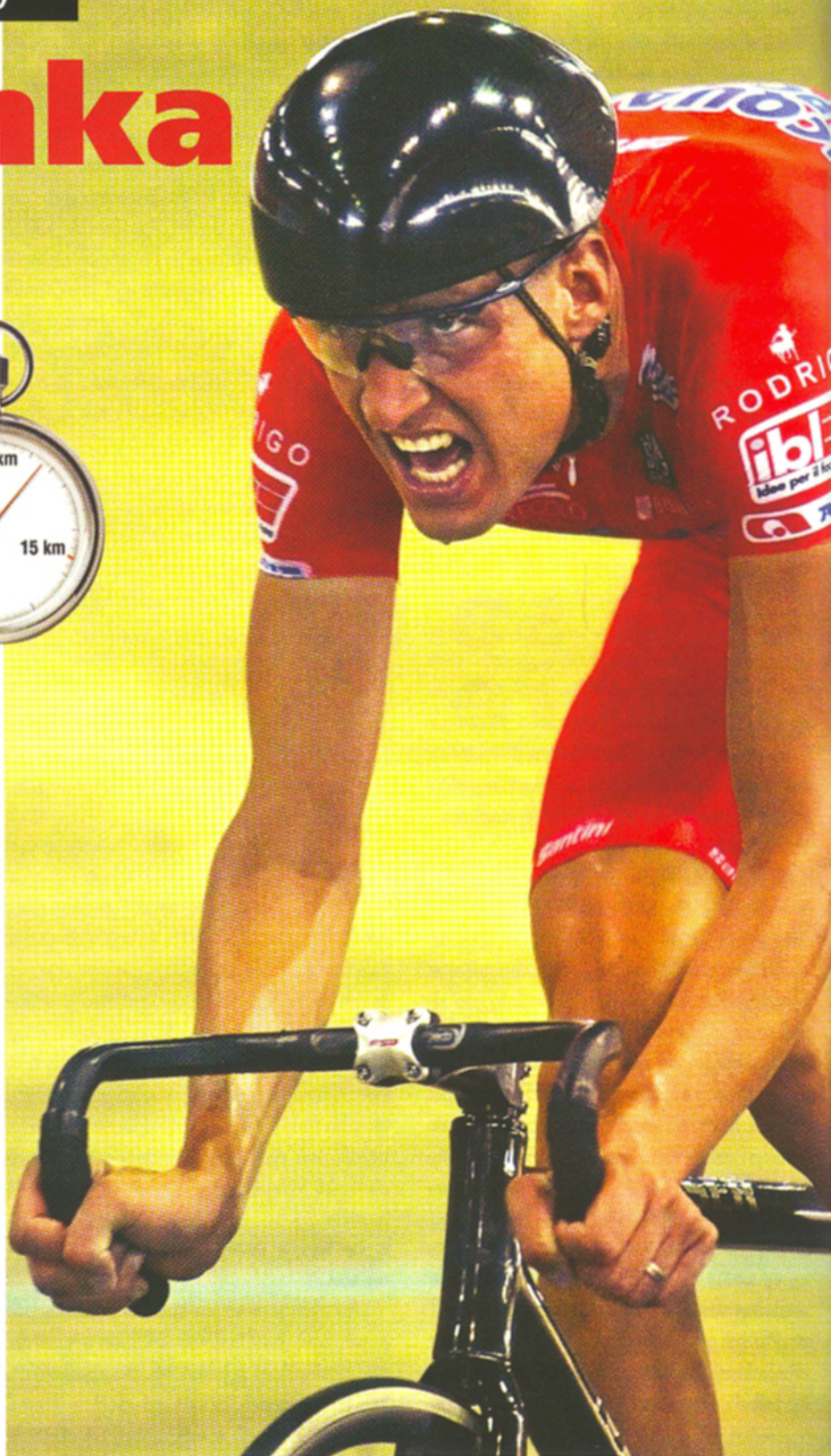
Sosenka

Velikost mimořádných výkonů vždy nejspolehlivěji prověří čas, ale už pár dní po české hodině slávy na moskevském oválu v Krylatském v podání Ondřeje Sosenky bylo jasné, že máme co do činění s něčím v našich končinách nevidaným. Sosenka už není jen nejvyšším cyklistou světové špičky, ale také ujel nejvíce metrů za šedesát minut jízdy, jinými slovy se stal držitelem nejprestižnějšího cyklistického rekordu na světě.

Už jen odhodlat se k něčemu takovému není snadné, protože Ondřej čelil nedůvěře a pochybnostem i v řadách vlastního týmu a kdyby neuspěl, riskoval, že bude označen za naivního snílka či nafoukance. Ale bez v Sosenkově případě tolik diskutované vysoké míry sebevědomí nelze dosáhnout velkých cílů. Vždyť hodinovka se v posledních pěti letech po omezeních ve vybavení stanovených UCI zdála být odsunuta kamsi do ústraní. Český cyklista nejenže poukázal na své schopnosti a rekord překonal, ale jeho počin může mít stejný efekt jako výkon Graema Obreeho z roku 1993, kdy po letech zapomnění Skot odstartoval nový boom hodinových rekordů.

Neznamená to však, že by se od Boardmanova základního rekordu staronové éry bez aerodynamických výhod nic na poli nejsledovanějšího rekordu neudálo, o čem svědčí následující přehled.

49,700 km!

27. října 2000 Chris

Boardman 49,441 km

V září toho roku oznamuje UCI rozdělení na světový hodinový rekord a nejlepší výkon v hodinovce, s využitím aerodynamického posedu a technických vymožeností na kole i v další výbavě jezdce, který je konzervován na 56,375 km. Na to reaguje na závěr své kariéry Chris Boardman pokusem v duchu nových nařízení omezujiících podobu kola. Svoji jízdu dokončil jen silou vůle, po dojetí na chvíli zkolaboval, na dráze neustále zpomaloval a nakonec překonal Merckxe po 28 letech jen o deset metrů.

červen 2001

Abraham Olano

Španělský silničář na začátku sezony vyhláší svou snahu o pokoření hodinovky, ale deset dní po skončení Giro d'Italia, v němž obsazuje druhé místo za Simonim, svůj záměr odvolává.

červenec 2001

Lance Armstrong

Na startu Tour de France sděluje Lance Armstrong reportérům, že by chtěl překonat rekord v hodinovce s pomocí kontroverzního italského doktora Michele Ferrariho. Od té doby se v souvislosti s hodinovkou objevuje Američanovo jméno stále častěji, ale k oficiálnímu vyhlášení ataku na rekord nikdy nedošlo.

21. října 2001

Thomas Liese

Německý časovkář ukončil předčasně svůj pokus už po 37 minutách. V té chvíli ztrácel na Boardmana již téměř 600 metrů...

15. listopadu 2002

Jean Nüttli

První pokus švýcarského mistra v časovce skončil fiaskem, když jej ukončil už po 15 kilometrech s aktuálním rychlostním průměrem 48,499 km. Následující den sice dokončuje kompletních šedesát minut, ale jen s podprůměrným výkonem 47,093 km.

2. července 2003

Michael Hutchinson

Další z prakticky neznámých odvážlivců. Brit na velodromu v Manchesteru neuspěl. Marnost svého snažení poznal už po půl hodině, kdy na Boardmana ztrá-

cel celou minutu a pokus ukončil po 40 minutách, během nichž ujel 32,5 km.

8. dubna 2004

Graeme Obree

Legendární skotský podivín a bývalý světový rekordman v hodinovce, který se vrátil ke kolu po prodělání těžké psychické nemoci a po neúspěšném pokusu o sebevraždu, svůj úmysl znovu vlastnit nejlepší výkon odvolal. Výsledky testovacích jízd jednoznačně prokázaly, že jeho aktuální kondice na rekordní zápis zdaleka nestačí.

15. prosince 2004

Jean Nüttli

Švýcar se nevzdává, ale je opět neúspěšný. Na velodromu ve Vídni je jeho výkon ještě slabší než minule – 46,642 km. Stežuje si na příliš suchý vzduch v hale.

leden 2005

Lance Armstrong

Na tréninkovém kempu stále Discovery Channel podle slov Pavla Padrnose jeho slavný kolega hovoří o hodinovce se stále větším zaujetím. Není jisté, zda se bude pokoušet o oficiální rekord nebo „nejlepší výkon“ (s využitím aerodynamických vymožeností).

18. dubna 2005

Lance Armstrong

Američan ohlašuje na tiskové konferenci v zámoří konec kariéry po skončení letošní Tour de France. O hodinovce nepadlo ani slovo...

13. června 2005

Ondřej Sosenka

Ondřej Sosenka oficiálně vyhláší na svých webových stránkách pokus o hodinový rekord, který má proběhnout v době konání Tour de France.

19. července 2005

Ondřej Sosenka 49,700

Na moskevském velodromu v Krylatském se po pěti letech pustu konečně mění rekordní zápis. Po šedesáti minutách jízdy naměřili rozhodčí českému časovkářskému šampionovi 49 700 metrů. Cyklistický svět je šokován a objevuje dvoumetrového závodníka s netušenými možnostmi. Sosenkův úspěch dává naději dalším jezdčům, které cyklistický svět dosud ignoruje, aby usilovali o svou hodinu slávy.

Kamil Hofman

Foto: ČTK a archiv

Ohlasy

„Můj rekord nebyl rozhodně nepřekonatelný, takže nemůžu říct, že by to byl pro mě až takový šok. Přesto jsem docela překvapen, odkud překonání přišlo. Možná to, čeho Sosenka dosáhl, předznamenává jeho další krok do vyšších pater světové cyklistiky. Vzhledem k tomu, že rekord dosáhl při respektování všech nařízení, jinými slovy na rámu s kruhovým průřezem trubek, bez aerodynamických vymožeností a s provedením kompletních dopingových procedur, musím mu co nejujímavěji poblahopřát.“

dosavadní držitel světového rekordu Chris Boardman

„Nebýt problémů a experimentů s vybavením, které Ondřejův pokus do poslední chvíle provázely, jsem přesvědčený, že by překonal i hranici 50 km. Jak mimořádný závodník to je, dokazuje skutečnost, že se vyrovnal s velkým tlakem, do pokusu vložil jeho otec velké peníze, on sám obětoval rekorduru podstatnou část sezony. Díky testům ve Vídni věděl, že má šanci, pomohl mu trenér Mikšik a navíc je Sosenka taková osobnost, že si dokáže sehnat ty správné informace a navíc prosadit i svůj názor. Původně se zdála optimální kadence kolem 105 otáček, Ondra však v kombinaci s delšími klikami šlapal míň frekvenčně a vyplatilo se mu to.“

Otakar Fiala, cyklistický trenér, konzultant Ondřeje Sosenky

„Přáli jsme si, aby se pokus uskutečnil v září, ale Ondřej měl skvělou formu a cítil, že už přišel ten správný čas. I Francesco Moser byl přesvědčen, že za tak krátkou dobu se nemůže na hodinovku připravit. Ale Ondřej to vzal vše milovými kroky, poprvé testoval kolo v sobotu, v neděli trénoval na dráze a v úterý vytvořil nový rekord. Chtěli jsme, aby jel v Bordeaux, tedy co nejlíže Tour de France, ale Ondřej trval na Moskvě, která má delší ovál. Když jsem s ním mluvil krátce po rekordní jízdě, říkal, že už nechce nikdy vidět kolo. To je škoda, protože já mám s ním pro zbytek sezony ještě velké plány...!“

Palmiro Masciarelli, manažer týmu Acqua e Sapone

„Je velmi těžké odhadnout, jak se nyní zvedne Ondřejova cena na závodnickém trhu. Najdou se skeptici, co tvrdí, že je to stále jen dráha a ať to ukáže na silnici. Ale přinos to rozhodně má a u některých lidí si vysloužil velký respekt. Nelze však přesně vyčíslit finanční nárůst.“

Thomas Franzl, manažer Ondřeje Sosenky

Tři historické zápisy

Sledování nejlepších měřitelných výkonů je v cyklistice téměř výhradně záležitostí dráhových disciplín. V historických tabulkách figuruje třikrát u rekordních zápisů Česká republika respektive Československo. Zajímavostí je, že na posledních dvou se svými trenérskými zkušenostmi podílel Pavel Vršecký. Shodou okolností všechny tři výrazné počiny naší cyklistiky dělí vždy devatenáct let. Po Sosenkově aktuálním úspěchu a jeho chuti do dalších pokusů by to však tentokrát nemuselo trvat tak dlouho...

21. 10. 1967 Jiří Daler, 4 km jednotlivců, 4:45,94 min., Mexico City

30. 8. 1986 Buchta, Černý, Soukup, Trčka, 4 km družstev,

4:17,710, Colorado Springs

19. 7. 2005 Ondřej Sosenka, hodinovka, 49,700 km, Moskva

Zlaté kvarteto
stíhačů
z MS 1986

Čísla, která nelžou

Je vždy ošidné srovnávat sportovní výkony dělíci mnohdy několik desítek let, ale je to téma, jemuž se při podobných příležitostech prostě neubráníte. Jak by dopadli při zachování současných technických omezení Indurain či Rominger, kam až by dosáhl Armstrong, kdyby se k šedesátimínutovému utrpení odhodlal? Jedna věc jsou dohady, prognózy, druhá vědecky podložené exaktní

hodnoty. Díky moderním metodám měření výkonu ve wattch to srovnání už tolik nepokulhává, protože výstupem je přesně zjištěný údaj nezávislý na vybavení a aerodynamice.

Pátráním v odborné literatuře se nám podařilo získat zajímavé parametry. Podle dostupných pramenů byl průměrný výkon Chrise Boardmana při jeho absolutně nejlepším výkonu (1996 – 56,375 km)

442 W⁽¹⁾ a Tonyho Romingera (1994 – 55,291 km) dokonce 460 W⁽¹⁾, což dokazuje, že v obou případech se jednalo o skvělé výkony nehledě na technické vybavení. Ondřej Sosenka dosáhl průměrného výkonu 430 W, což je taktéž zcela průkazné a podtrhuje to kvalitu jeho čerstvého rekordu. Vůbec nejlepšími parametry ovšem, a nikoliv překvapivě, disponoval Miguel Indurain, který vzhledem ke své vá-

že 81 kg a výšce 188 cm (Rominger 175 cm a 65 kg, Boardman 177 cm a 69 kg) a tím i většímu odporu vzduchu (koeficient 0,244 m², Rominger 0,193 m² a Boardman dokonce jen 0,183 m²) musel při svém rekordním pokusu (1994 53,040 km) vyvinout průměrný výkon neuvěřitelných 509,5 wattu⁽²⁾. Jak je patrné, klíčová je pro hodnovku aerodynamika a Sosenka dobře ví, že právě na ní musí při svých dalších pokusech v rámci regulí UCI ještě zapracovat.

Je to sice už jen spekulace, nicméně vědci z Univerzity v Montaně nedávno vytvořili model hodinovky pro obě variány, tedy legitimní podle mezinárodní federace i nejlepší výkon s využitím aerodynamických doplňků. Ve své studii došli k závěru, že Lance Armstrong by dle svých tělesných parametrů oba rekordy (v době zpracování držené Boardmanem) překonal o bezmála dva kilometry!⁽³⁾ Škoda, že se po šampionově odchodu už nedozvíme, zda by to skutečně dokázal.

(kh)

Foto: ČTK a archiv

Nový světový rekordman Ondřej Sosenka (dole na snímku těsně po své jízdě s mezinárodním rozhodčím Ing. Janoutem) se nikdy neskromně netajil s tím, že jediný cyklista, s nímž by chtěl být srovnáván, je Miguel Indurain. Spojuje je vytáhlá postava, použití extrémně dlouhých klik a také závodnická inteligence. Legendární Španěl (na snímku vpravo při svém úspěšném pokusu z roku 1994, kdy v Bordeaux ujel za hodinu 53,040 km) podle odborných pramenů dosáhl vůbec nejvyššího průměrného výkonu mezi rekordmany jízdy na šedesát minut s fantastickou hodnotou 509,5 wattu!

Prameny
⁽¹⁾ Medicine & Science in Sports & Exercise, 1999
⁽²⁾ Instituto Médico Basurto, Baskická Univerzita (Šp.)
⁽³⁾ Department of health and Human Development, Montana State University (USA)